

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава
та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня
2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бі-
бліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Заросило В. О. <i>Революція Гідності – різні підходи щодо юридичної оцінки</i>	12
Сурмін Ю. П. <i>Особливості українських реформ: витоки сучасності.....</i>	15
Головатий М. Ф. <i>Проблеми українського державотворення: помітки на полях з гіркотою у серці.....</i>	21
Перегуда Є. В. <i>Вплив постреволуційних процесів на розвиток правової держави.....</i>	25
Литвиненко В. І. <i>Окремі напрями підвищення ефективності запобігання і протидії корупції.....</i>	28
Дахно І. І. <i>Майбутнє цивільного права України</i>	30
Піляєв І. С. <i>Проблема ціннісно-цивілізаційної стиковки Сходу і Заходу в контексті збройного конфлікту на Донбасі.....</i>	32
Гула Р. В. <i>Комплекс наукових підходів щодо становлення інформаційного суспільства в посттоталітарних державах.....</i>	35
Романова Л. В. <i>Взаємовідносини як важлива складова маркетингових компетенцій промислових підприємств</i>	38
Юлдашев А. Х., Сташевский А. Н. <i>О концепции гражданско-правового обеспечения антикоррупционной и экономической реформ</i>	40
Захожай В. Б., Казак О. О. <i>Щодо проблем управління інвестиційною діяльністю підприємства.....</i>	42
Романенко Є. О. <i>Електронне судочинство</i>	46
Васильєва І. В., Головата О. М. <i>До питання про формування державної політики в галузі охорони здоров'я в сучасній Україні: правовий аспект</i>	49
Тетерук А. А. <i>Створення та організація діяльності добровольчого військового підрозділу “Миротворець”</i>	52
Мовчан А. В. <i>Захист комерційної таємниці суб'єктами господарювання в умовах економічної конкуренції.....</i>	55
Баєва О. В., Лясота Б. Р. <i>Впровадження системи державного регулювання якості надання медичної допомоги при формуванні правової держави</i>	58

ПРОБЛЕМА ЦІННІСНО-ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЇ СТИКОВКИ СХОДУ І ЗАХОДУ В КОНТЕКСТІ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ НА ДОНБАСІ

Структурні шоки в геополітичній, інституційній, соціокультурній та безпековій архітектоніці Східної Європи, які вже відбулися і наразі відбуваються з епіцентром в Україні, гостро розмежували та поляризували трансформаційні й регіонально-інтеграційні процеси за участю країн, які формально ще причетні до формату СНД. Крайнє загострення україно-російських відносин внаслідок російської силової анексії Криму та гібридного збройного конфлікту на Донбасі оголило глибинні ціннісні розколи на Євразійському просторі, пов'язані з суперечливими, в певному сенсі дихотомічними історичними коренями та цивілізаційно-культурними домінантами його розвитку в інституційному, соціально-економічному і геополітичному вимірах.

Дихотомія цінностей, цивілізаційно-культурних устремлінь притаманна Євразії як за визначенням (адже в самій її назві закладена двоєдиність різновеликих крил континенту), так і в історичному вимірі принаймні з часів монгольської навали. Причому така дихотомія класичної Європи (тобто Європи історичного простору імперії Каролінгів) і класичної Азії, як зони активного цивілізаційного впливу “Піднебесної” (“великого Китаю”), є універсальною властивістю всього пострадянського простору на макрорегіональному, національному, регіональному, субрегіональному та місцевому рівнях. Ми показали, що ця дихотомія носить фрактальний характер, тобто практично в кожному суспільстві, на кожному його структурному рівні є потенція і Сходу, і Заходу. Все питання — в їх динамічній пропорції [1].

Як відомо, монгольська навала на Русь в середині XIII сторіччя, призвела до її поділу між Ордою і Європою. Протягом понад сім століть після монгольської навали спостерігаємо не лише цивілізаційно-культурну біполярність, а й чітку фрактальність (структурну подібність частин до цілого) історичного та етнокультурного розвитку на теренах колишньої давньоруської держави: Русь Західна (Рутенія) — Русь Східна (Московія), український етногенез в державах Центральної Європи і в царській Росії, Україна — Росія, Правобережна Україна — Лівобережна Україна, Слобожанський Донбас — мобілізаційно індустріалізований Донбас і т. п.

Збройний конфлікт на Донбасі, як показує його розвиток, носить не стільки етнічний, скільки аксіологічний і ширше, ціннісно-цивілізаційний характер, що проявляється у відсутності принципового водорозділу в настроях етнічних українців і етнічних росіян, котрі проживають у відповідних регіонах України, включаючи і безпосередню зону збройного конфлікту, а також біженців і переміщених осіб з зазначеної зони.

Цей конфлікт яскраво висвітлив, що, як наголошував Л. М. Гумільов, спільність або схожість культурної традиції, спадковості, тяглості певних меморіально-музейних форм аж ніяк не визначає єдності поведінки живих людей, що засвідчила, наприклад, протилежність моделей поведінки та цінностей Московії та Великого Новгороду XV ст. [2, с. 377]. Даний висновок є важливим для усвідомлення принци-

пово різних моделей поведінки під час Майдану переважно російськомовних Києва і Дніпропетровська, з одного боку, і Донецька або Луганська, з іншого.

Варто відзначити, що лінія зіткнення ворогуючих сторін на Донбасі, що згадується Мінським меморандумом від 19 вересня 2014 року в контексті взаємного відводу важких озброєнь, має історичні паралелі з лінією розмежування територій Слобідської України, Кальміуської паланки Війська Запорозького періоду Нової Січі, з одного боку, і Війська Донського, з іншого, що склалася на середину XVIII ст., зокрема після указу російського уряду від 30 квітня 1746 року. При цьому історично початок приборканню донців і реорганізації їх самостійних вольностей на керовані Кремлем свободи та привілеї (порівняно з іншими “царевими слугами”) поклала грамота царя Івана IV Грозного від 3 січня 1570 року, яка пов’язала Донщину з Московською державою на противагу відносинам козаків із польським королем. Таким чином, спостерігаємо, як фрактальна дихотомія цінностей та геополітичних орієнтацій на широкому степовому просторі проживання козацтва між Дністром та Доном з плином історичного часу набуває інституційного формату у вигляді української та донської козацьких автономій, які у взаємних відносинах уособлюють на цьому рівні, тісно перетинаючись у мові, звичаях та культурі, відповідно крайню східну межу аксіологічно-поведінкової Європи і крайню західну межу аксіологічно-поведінкової Євразії.

Отже, у культурно-історичному контексті глибинною суттю війни на Донбасі є дихотомія історичного розвитку Русі після її розділу між Ордою (що в певному сенсі була периферійною зоною китайського впливу) і Європою. В історичній боротьбі за цивілізаційно-культурну спадщину Русі сучасна Російська Федерація по суті виступає багатонаціональною, євразійською, імперською альтернативою проекту національної, європейської, демократичної Русі-України.

Багато в чому збройний конфлікт на Донбасі обумовлений критичним браком стикування процесів європейської та євразійської інтеграції, відсутністю ефективного діалогу між такими інституціями, як Європейський Союз, Євразійський економічний союз, Шанхайська організація співробітництва, Форум “Азія — Європа” (АСЕМ), Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС) та ін. Між тим, як свідчать реалії сучасної глобалізації, дихотомія “Схід-Захід” не носить антагоністичний характер. Навпаки, Схід і Захід досить успішно взаємодіють, переплітаються, взаємозбагачуються, конвергують. Саме від активної позиції України істотним чином залежить, чи стане вектор трансконтинентальної інтеграції визначальним або ж гостра геополітична конкуренція на Євразійському просторі різних систем цінностей і моделей господарювання посилюватиметься, з відповідним зростанням ризику великомасштабної гарячої війни на континенті.

У контексті висунутих восени 2013 року і нині скоординованих на міждержавному рівні “Євразійської ініціативи” президента Республіки Корея Пак Гин Хе (проголошена на Сеульській міжнародній конференції “Глобальне співробітництво в епоху Євразії” 18 жовтня 2013 р.) та ініціативи Голови КНР Сі Цзіньпіна “Один пояс — один шлях” стосовно розбудови альтернативних трансконтинентальних маршрутів “Шовкового шляху” [3] вельми актуальним для вітчизняної політології вбачається дослідження потенціалу конструктивної інтегруючої ролі України для Євразійського континенту, активізації форматів “Азія — Європа”, Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва, адже саме Азіатсько-Тихоокеанський регіон є сьогодні найпотужнішим центром світової економічної динаміки.

Доцільним убачається також стикування сучасного “плану Маршалла” — нової стратегії для стабілізації та розвитку України, що нині розробляється в Німеччи-

ні під моніторингом депутатів Бундестагу від урядової коаліції [4], та вищевказаних євразійських ініціатив Південної Кореї і Китаю з метою створення в Україні транспортно-логістичного “хабу” для трансконтинентальних товаротransпортних потоків. Адже це обумовило б стратегічну взаємозалежність інтеграційних процесів на сході й заході Євразійського континенту, значно підвищило б зацікавленість основних акторів континентальної політики в мирному та сталому розвитку нашої держави.

Джерела

1. Піляев І. С. Збройний конфлікт на Донбасі як прояв фрактального дуалізму пострадянського розвитку // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. — К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2015. — № 1 (75). — С. 129–138.
2. Гумилев Л. Н. От Руси к России / Лев Николаевич Гумилев. — Москва: АСТ, 2004. — 396 с.
3. Мармазов В. Євразійські ініціативи Республіки Корея та КНР: перспективи залучення України / Василь Мармазов, Сергій Горопах / Зовнішні справи. — 2016. — № 1. — С. 22–25.
4. Германия разрабатывает “план Маршалла” для Украины — депутат Бундестага [Електронний ресурс] // Европейская правда. — 29.02.2016. — Режим доступа: <http://www.eurointegration.com.ua/rus/news/2016/02/29/7045578/>